

UBND QUẬN HẢI AN
TRƯỜNG MẦM NON ĐÔNG HẢI 1

BẢN MÔ TẢ SÁNG KIẾN

“Một số biện pháp rèn kỹ năng tự phục vụ cho trẻ 5-6 tuổi trong trường mầm non”

Tác giả : Đỗ Thị Nữ
Trình độ chuyên môn : Đại học sư phạm
Chức vụ : Giáo viên
Nơi công tác : Trường mầm non Đông Hải 1

Ngày 19 tháng 02 năm 2024

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM

Độc lập - Tự do - Hạnh phúc

**ĐƠN ĐỀ NGHỊ XÉT, CÔNG NHẬN SÁNG KIẾN
NĂM 2024**

Kính gửi: Hội đồng thẩm định sáng kiến quận Hải An.

Họ và tên: Đỗ Thị Nữ

Chức vụ, đơn vị công tác: Giáo viên dạy lớp 5A2- Trường mầm non Đông Hải 1- Quận Hải An- Hải Phòng.

Tên sáng kiến “Một số biện pháp rèn kỹ năng tự phục vụ cho trẻ 5-6 tuổi trong trường mầm non”

Lĩnh vực áp dụng sáng kiến: Áp dụng trong công tác giáo dục trẻ mầm non.

1. Đồng tác giả: Không có

2. Đơn vị áp dụng sáng kiến:

- Tên đơn vị: Trường mầm non Đông hải 1

- Địa chỉ: 2/274 Bùi Thị Từ Nhiên - Đông hải 1- hải An- Hải Phòng

- Điện thoại: 02253978233

I. Mô tả giải pháp đã biết:

Trong thực hiện nhiệm vụ chăm sóc chăm sóc giáo dục trẻ, rèn kỹ năng tự phục vụ cho trẻ là việc rất cần thiết giúp trẻ có nề nếp, thói quen vệ sinh, phòng tránh bệnh tật, tăng cường sức khỏe, hình thành những kỹ năng sống cơ bản đầu tiên, góp phần tạo nguồn nhân lực có chất lượng trong tương lai.

Để tạo được thói quen tự phục vụ cho trẻ đòi hỏi nhiệm vụ của giáo viên phải thường xuyên rèn luyện và tạo thói quen giữ gìn vệ sinh cá nhân cho trẻ bằng nhiều hình thức khác nhau. Qua quá trình nghiên cứu và tìm hiểu đề tài, tôi cũng đã tham khảo một số tài liệu hướng dẫn như: Chương trình giáo dục mầm non, Hướng dẫn thực hiện chương trình giáo dục mầm non và các đề tài, sáng kiến của các đồng nghiệp như:

* SKKN: của cô giáo Trần Mai Hoa, Trường mẫu giáo Hoa Anh Đào, Quận Bình Thạnh, Thành phố Hồ Chí Minh về ***“Tập cho trẻ kỹ năng tự phục vụ trong bữa ăn tại trường mầm non”***.

* SKKN: ***“Dạy kỹ năng tự phục vụ hoạt động vệ sinh cá nhân cho trẻ 5 tuổi thông qua giờ vệ sinh trước khi ăn”*** của cô Phạm Lan Hương - Trường mầm non Hoa Hướng Dương .

Tôi nhận thấy giải pháp của đồng nghiệp có một số ưu điểm và hạn chế sau:

1. Ưu điểm của các giải pháp

*** SKKN1: “Tập cho trẻ kĩ năng tự phục vụ trong bữa ăn tại trường mầm non”.** của cô giáo Trần Mai Hoa, Trường mẫu giáo Hoa Anh Đào, Quận Bình Thạnh, Thành phố Hồ Chí Minh.

- Các giải pháp đưa ra gần gũi, thực tế với hoạt động hàng ngày của trẻ.
- Tác giả đã tìm tòi trên sách báo, chuyên san để có cách hướng dẫn và làm mẫu cho trẻ.

*** SKKN2: “Dạy kĩ năng tự phục vụ hoạt động vệ sinh cá nhân cho trẻ 5 tuổi thông qua giờ vệ sinh trước khi ăn”** của cô Phạm Lan Hương - Trường mầm non Hoa Hướng Dương .

- Giáo viên biết tự nâng cao kiến thức, kỹ năng xây dựng biện pháp giáo dục kỹ năng tự phục vụ cho trẻ.
- Tạo được môi trường giáo dục phù hợp, thu hút được sự tham gia hoạt động của trẻ.

2: Hạn chế của giải pháp

*** SKKN1: “Tập cho trẻ kĩ năng tự phục vụ trong bữa ăn tại trường mầm non”.**

- Nội dung giáo dục bó hẹp trong các hoạt động vệ sinh cá nhân trẻ.
- Còn nặng nề về làm mẫu mà trên thực tế hiện nay không phải kĩ năng tự phục vụ nào cũng cần làm mẫu.
- Chưa quan tâm kết hợp giữa giáo viên và gia đình để cùng rèn kĩ năng tự phục vụ cho trẻ.

*** SKKN2: “Dạy kĩ năng tự phục vụ hoạt động vệ sinh cá nhân cho trẻ 5 tuổi thông qua giờ vệ sinh trước khi ăn”**

- Thực tế ở trường mầm non việc dạy trẻ một số kĩ năng tự phục vụ thực sự chưa được chú trọng phần lớn chỉ tích hợp nội dung này trong tiết học kể chuyện, thơ hoặc xử lý một vài tình huống xảy ra.
- Môi trường tuyên truyền chưa phong phú nên chưa gây được sự quan tâm chú ý của trẻ.

- Chưa kích thích được tính chủ động, tự tin, tạo cơ hội cho trẻ được thực hành khám phá, trải nghiệm giúp trẻ phát huy tính sáng tạo.

Những giải pháp chúng ta đã biết đều mới chỉ quan tâm đến vấn đề rèn kĩ năng cho trẻ trong giờ ăn và giờ vệ sinh trước khi ăn, chú trọng đến việc học kiến thức, trẻ còn quá nhỏ để dạy trẻ kĩ năng tự phục vụ. Vì vậy tôi mạnh dạn đưa ra giải pháp **“Phối kết hợp với phụ huynh để rèn kĩ năng tự phục vụ cho trẻ 5 tuổi tại trường Mầm non”.**

II. Nội dung giải pháp đề nghị công nhận sáng kiến

II.1 Nội dung giải pháp đề nghị công nhận sáng kiến:

- Giáo viên xác định nội dung rèn kỹ năng tự phục vụ cho trẻ 5 tuổi.
- Khảo sát “Kỹ năng phục vụ bản thân của trẻ” khi ở nhà.
- Rèn kỹ năng tự phục vụ cho trẻ trong các hoạt động trong ngày của trẻ.
- Phối hợp với phụ huynh rèn kỹ năng tự phục vụ cho trẻ.

II.2 Tính mới, tính sáng tạo:

*** Tính mới:**

- Phù hợp chương trình giáo dục, mục tiêu giáo dục, phù hợp đặc điểm tâm sinh lý của trẻ. Góp phần thực hiện tốt chương trình giáo dục MN, hình thành ở trẻ kỹ năng tự phục vụ, ý thức giữ gìn đồ dùng, đồ chơi...

*** Tính sáng tạo:**

- Phụ huynh hiểu hơn về tâm sinh lý, các kỹ năng cần có ở trẻ và đồng hành cùng con trong mọi hoạt động.
- Trẻ biết yêu lao động, hứng thú tham gia lao động tự phục vụ. trẻ mạnh dạn, tự tin hơn trong các hoạt động .
- Giáo viên dễ tổ chức thực hiện, ứng dụng, triển khai tại các cơ sở GDMN.

II.3 Hiệu quả, lợi ích thu được do áp dụng giải pháp:

a. Hiệu quả kinh tế:

- Khi áp dụng các giải pháp trên trẻ được lĩnh hội kỹ tự phục vụ khi cô giáo hướng dẫn trẻ sẽ thực hiện kỹ năng chính xác và đạt hiệu quả cao.

b. Hiệu quả về mặt xã hội:

*** Đối với bản thân:**

- Có kỹ năng trong việc xây dựng các hoạt động nhằm phát triển kỹ năng tự phục vụ cho trẻ.
- Giáo viên linh hoạt, sáng tạo trong phương pháp giảng dạy, lồng ghép tích hợp các kỹ năng tự phục vụ một cách phù hợp, sáng tạo, nhận được sự ủng hộ và phối hợp nhiệt tình của phụ huynh

*** Đối với trẻ:**

- Trẻ chủ động, mạnh dạn tự tin tham gia các hoạt động, có khả năng tự phục vụ bản thân, trẻ không cần phải nhờ tới sự giúp đỡ của người lớn.

*** Đối với phụ huynh:**

- Quan tâm, phối hợp với giáo viên lớp trong việc rèn luyện kỹ năng tự phục vụ cho trẻ.

c. Giá trị làm lợi khác:

- Trẻ có kỹ năng tự phục vụ bản thân.
- Giáo viên luôn yên tâm, vững vàng trong công tác chăm sóc giáo dục.
- Phụ huynh quan tâm, nhận thực đúng đắn trong việc rèn kỹ năng cho trẻ ở nhà, tin tưởng phối hợp với giáo viên lớp trong việc rèn luyện kỹ năng tự phục vụ cho trẻ.

II.4. Khả năng nhân rộng:

- Đề tài nghiên cứu khoa học đã và đang áp dụng tại đơn vị trường mầm non Đông Hải 1 - Quận Hải An - Hải Phòng.
- Khả năng, triển vọng áp dụng tại các trường bạn trong quận và thành phố.

II.5. Phạm vi ảnh hưởng:

- Giáo viên linh hoạt, sáng tạo trong phương pháp giảng dạy, lồng ghép tích hợp các kỹ năng tự phục vụ cho trẻ.
- Ảnh hưởng đến nhận thức trong việc rèn kỹ năng tự phục vụ cho trẻ.

Hải Phòng, ngày 19 tháng 02 năm 2024

Người viết đơn

Đỗ Thị Nữ

BẢN MÔ TẢ SÁNG KIẾN

I. Thông tin chung về sáng kiến

1. Tên sáng kiến: *“Một số biện pháp rèn kỹ năng tự phục vụ cho trẻ 5-6 tuổi trong trường Mầm non”*

2. Lĩnh vực áp dụng sáng kiến: Áp dụng trong công tác giáo dục trẻ mầm non.

3. Tác giả:

- Họ tên: Đỗ Thị Nữ

- Sinh ngày : 19/11/1994

- Chức vụ, đơn vị công tác: Giáo viên - Trường MN Đông Hải 1

- Điện thoại: 0362161771

4. Đồng tác giả: Không có

5. Đơn vị áp dụng sáng kiến:

- Tên đơn vị: Trường MN Đông Hải 1

- Địa chỉ: 2/274 Bùi Thị Từ Nhiên- Đông Hải 1- Hải An-hải Phòng

- Điện thoại: 02253978233

II. Mô tả giải pháp đã biết:

Bác Hồ kính yêu đã nói “Giáo dục Mầm non tốt sẽ mở đầu cho một nền giáo dục tốt”. Lời dạy của Bác đã thấm sâu vào tâm hồn của mỗi người dân Việt Nam chúng ta qua nhiều thế hệ. Bậc học Mầm non chính là nền tảng, là cơ sở ban đầu cho việc hình thành và phát triển một con người toàn diện. Vì vậy công tác chăm sóc giáo dục trẻ , rèn kỹ năng tự phục vụ cho trẻ là việc làm cần thiết giúp trẻ có nề nếp, thói quen vệ sinh, phòng tránh bệnh tật, tăng cường sức khỏe, hình thành những kỹ năng sống cơ bản đầu tiên, góp phần tạo nguồn nhân lực có chất lượng trong tương lai. Không phải trẻ nào cũng có thói quen rửa tay lúc bần, trước khi ăn và sau khi đi vệ sinh, biết đánh răng, rửa mặt đúng quy trình, quàng khăn, mặc quần áo, đội mũ...Đề tạo được thói quen tự phục vụ cho trẻ đòi hỏi nhiệm vụ của giáo viên là hết sức quan trọng. Giáo viên phải thường xuyên rèn luyện và tạo thói quen giữ gìn vệ sinh cá nhân cho trẻ bằng nhiều hình thức khác nhau.

Nhận thức được tầm quan trọng của việc rèn kỹ năng tự phục vụ cho trẻ, tôi đã quyết định chọn đề tài: *“Một số biện pháp rèn kỹ năng tự phục vụ cho trẻ 5-6 tuổi trong trường Mầm non”*

Đối với trẻ mầm non kỹ năng tự phục vụ là rất quan trọng, chúng xuất hiện ở tất cả các

hoạt động trong ngày, mọi lúc mọi nơi. Vậy nên mục đích của tôi tìm ra: *“Một số biện pháp rèn kỹ năng tự phục vụ cho trẻ 5-6 tuổi trong trường Mầm non”*. Việc rèn cho trẻ những kỹ năng vệ sinh đơn giản tự phục cho bản thân như: kỹ năng tự rửa tay, rửa mặt, kỹ năng tự mặc quần áo giữ gìn cơ thể sạch sẽ tự mặc quần áo, tự xúc cơm....giúp trẻ rèn luyện một số phẩm chất đạo đức quan trọng như: tính tự giác, tính kiên trì, tính độc lập.

Qua quá trình nghiên cứu và tìm hiểu đề tài, tôi cũng đã tham khảo một số tài liệu hướng dẫn như: Chương trình giáo dục mầm non, Hướng dẫn thực hiện chương trình giáo dục mầm non và các đề tài, sáng kiến của các đồng nghiệp như:

***SKKN: “Tập cho trẻ kỹ năng tự phục vụ trong bữa ăn tại trường mầm non”** của cô giáo Trần Mai Hoa, Trường mẫu giáo Hoa Anh Đào, Quận Bình Thạnh, Thành phố Hồ Chí Minh về

*** SKKN: “Dạy kỹ năng tự phục vụ hoạt động vệ sinh cá nhân cho trẻ 5 tuổi thông qua giờ vệ sinh trước khi ăn”** của cô Phạm Lan Hương - Trường mầm non Hoa Hướng Dương .

Tôi nhận thấy giải pháp của đồng nghiệp có một số ưu điểm và hạn chế sau:

1. Ưu điểm của các giải pháp

***SKKN1: “Tập cho trẻ kỹ năng tự phục vụ trong bữa ăn tại trường mầm non”.** của cô giáo Trần Mai Hoa, Trường mẫu giáo Hoa Anh Đào, Quận Bình Thạnh, Thành phố Hồ Chí Minh.

- Các giải pháp đưa ra gần gũi, thực tế với hoạt động hàng ngày của trẻ.
- Tác giả đã tìm tòi trên sách báo, chuyên san để có cách hướng dẫn và làm mẫu cho trẻ.

***SKKN2: “Dạy kỹ năng tự phục vụ hoạt động vệ sinh cá nhân cho trẻ 5 tuổi thông qua giờ vệ sinh trước khi ăn”** của cô Phạm Lan Hương - Trường mầm non Hoa Hướng Dương .

- Giáo viên biết tự nâng cao kiến thức, kỹ năng xây dựng biện pháp giáo dục kỹ năng tự phục vụ cho trẻ.
- Tạo được môi trường giáo dục phù hợp, thu hút được sự tham gia hoạt động của trẻ.

2. Hạn chế của giải pháp

***SKKN1: “Tập cho trẻ kỹ năng tự phục vụ trong bữa ăn tại trường mầm non”.**

- Nội dung giáo dục bó hẹp trong các hoạt động vệ sinh cá nhân trẻ.
- Còn nặng nề về làm mẫu mà trên thực tế hiện nay không phải kỹ năng tự phục vụ nào cũng cần làm mẫu.
- Chưa quan tâm kết hợp giữa giáo viên và gia đình để cùng rèn kỹ năng tự phục vụ cho trẻ.

***SKKN2: “Dạy kỹ năng tự phục vụ hoạt động vệ sinh cá nhân cho trẻ 5 tuổi thông qua giờ vệ sinh trước khi ăn”**

- Thực tế ở trường mầm non việc dạy trẻ một số kỹ năng tự phục vụ thực sự chưa được chú trọng phần lớn chỉ tích hợp nội dung này trong tiết học kể chuyện, thơ hoặc xử lý một vài tình huống xảy ra.

- Môi trường tuyên truyền chưa phong phú nên chưa gây được sự quan tâm chú ý của trẻ.

- Chưa kích thích được tính chủ động, tự tin, tạo cơ hội cho trẻ được thực hành khám phá, trải nghiệm giúp trẻ phát huy tính sáng tạo.

*** Giải pháp khắc phục:**

- Nhà trường đã tổ chức buổi chuyên đề, hoạt động giáo dục kỹ năng tự phục vụ cho trẻ.

- Môi trường giáo dục trong lớp được ngày càng hoàn thiện, đảm bảo tính thẩm mỹ và quan trọng hơn cả là thu hút trẻ tích cực tham gia vào các hoạt động.

- Phụ huynh cùng quan tâm và tham gia vào quá trình giáo dục trẻ, tạo được sự đồng thuận, nhất quán trong việc giáo dục để hình thành lên con người phát triển toàn diện.

III. Nội dung giải pháp đề nghị công nhận sáng kiến:

III.1. Nội dung giải pháp đề nghị công nhận sáng kiến:

Mỗi cá nhân, gia đình, cộng đồng đều có vai trò quan trọng trong việc chăm sóc giáo dục hình thành ở trẻ một số nề nếp thói quen vệ sinh, hành vi văn minh và kỹ năng sống đơn giản ban đầu, góp phần tạo cơ hội cho trẻ sống, phát triển một cách khoẻ mạnh, biết tự phục vụ cho bản thân mình. Nếu được chăm sóc tốt và hình thành những thói quen vệ sinh cá nhân cần thiết từ nhỏ thì sẽ tạo thành nền móng vững chắc về sau này. Muốn trẻ hình thành được thói quen tích cực cần phải thông qua trải nghiệm và thích nghi. Hiện nay, do được cha mẹ làm cho hết, một số trẻ kỹ năng tự phục vụ bản thân: tự mặc và cởi quần áo, tự xúc cơm ăn, tự đánh răng và rửa mặt còn ỉ lại cho người thân xung quanh mình. Thông cha mẹ thường lo lắng làm hết mọi việc cho trẻ học mà quên mất việc rèn kỹ năng tự phục vụ cho chính bản thân.

Việc rèn cho trẻ những kỹ năng vệ sinh đơn giản tự phục cho bản thân như: kỹ năng tự rửa tay, rửa mặt, kỹ năng tự mặc quần áo giữ gìn cơ thể sạch sẽ tự mặc quần áo, tự xúc cơm....giúp trẻ rèn luyện một số phẩm chất đạo đức quan trọng như: tính tự giác, tính kiên trì, tính độc lập Là một giáo viên mầm non, hiểu được tầm quan trọng trên tôi mạnh dạn sử dụng giải pháp ***“Một số biện pháp rèn kỹ năng tự phục vụ cho trẻ 5- 6 tuổi trong trường mầm non”*** để có thể hình thành cho trẻ những thói quen, kỹ năng vệ sinh tự phục vụ cần thiết. Tôi đưa ra một số biện pháp cụ thể như sau:

1. Biện pháp 1: Giáo viên xác định nội dung rèn kỹ năng tự phục vụ cho trẻ 5 tuổi.

Việc rèn kỹ năng tự phục vụ góp phần trong việc hình thành nhân cách sống cho trẻ, khi trẻ được tiếp thu những kỹ năng tự phục vụ cũng như các hành vi ứng xử cơ bản khi giao tiếp với mọi người, trẻ sẽ nhanh chóng hình thành nhân cách sống. Được rèn luyện trẻ sẽ tự tin hơn khi giao tiếp, khi học tập, khi ăn uống, khi ứng xử cũng như khi thực hành các thao tác cá nhân. Đối với tâm sinh lý trẻ em dưới 6 tuổi thì có nhiều kỹ năng quan trọng mà trẻ cần phải biết và được tập luyện trước khi bước vào trường phổ thông.

Thực tế kết quả của nhiều nhà nghiên cứu cho rằng kỹ năng quan trọng nhất của trẻ đó là kỹ năng tự phục vụ cũng như: tính tự lập, tự kiểm soát, tính tự tin, khả năng tự phục vụ, khả năng thấu hiểu và giao tiếp. Việc xác định được các kỹ năng cơ bản phù hợp với lứa tuổi sẽ giúp giáo viên và gia đình lựa chọn đúng nội dung trọng tâm để chăm sóc và giáo dục trẻ cách tốt nhất.

Tôi dựa vào nội dung chương trình, bộ chuẩn của trẻ 5 tuổi để xác định nội dung, kế hoạch dạy và rèn kỹ năng rèn tự phục vụ cho trẻ 5 tuổi như: đánh răng, xúc miệng, rửa tay tự mặc quần áo....Đưa ra các nội quy lớp học và giao nhiệm vụ cho trẻ

** Thực hiện các nội quy, quy định về gọn gàng và ngăn nắp:*

- Có kỹ năng thực hiện 1 số quy định ở lớp, gia đình và nơi công cộng. Sau khi chơi xong biết cất đồ chơi vào nơi quy định ngăn nắp, gọn gàng; không làm ồn nơi công cộng, không vứt rác bừa bãi; biết vâng lời ông bà, bố mẹ, anh chị.

Ví dụ: Giờ ăn - cô quy định tổ nào trực nhật tuần này sẽ lấy bàn ăn, khăn lau tay, lấy đĩa...

** Kỹ năng tự phục vụ:*

- Tự mặc, cởi được quần áo: trẻ tự cài và mở hết cúc, hai tà áo không bị lệch. Thường xuyên tự mặc và cởi được quần áo đúng cách. Tự thay quần áo khi bị ướt, bẩn và để đúng nơi quy định.

- Trẻ biết tự rửa tay bằng xà phòng trước khi ăn, sau khi đi vệ sinh và khi tay bẩn. Tập làm một số công việc tự phục vụ trong sinh hoạt như: kỹ năng đánh răng sau khi ăn, lau miệng, rửa mặt theo quy trình đã học.

- Trẻ đi vệ sinh đúng nơi quy định biết đi xong dội/ giặt nước cho sạch, sử dụng đồ dùng vệ sinh đúng cách, sử dụng đồ dùng phục vụ ăn uống thành thạo.

- Biết che miệng khi ho, hắt hơi, khi ngáp. Biết giữ đầu tóc, quần áo gọn gàng. biết đội mũ: đi tất, mặc áo ấm khi trời lạnh....Bỏ rác đúng nơi quy định, không nhổ bậy ra lớp

- Nói với người lớn khi bị đau, chảy máu hoặc sốt...

2. Biện pháp 2: Khảo sát “Kỹ năng phục vụ bản thân của trẻ” khi ở nhà.

Hiện nay, các bậc phụ huynh rất nuông chiều trẻ, họ cứ nghĩ rằng trang bị cho con những điều kiện tiền đề vật chất đầy đủ nhất như vậy là tốt cho con mình. Nhiều phụ huynh đâu biết rằng một đứa trẻ lên 5 tuổi mà vẫn không tự mình mặc quần áo, không biết thắt dây giày, khả năng tự phục vụ bản thân những công việc đơn giản nhất cũng rất hạn chế thì sẽ rất ảnh hưởng đến khả năng tự lập của trẻ sau này...

Từ các mục tiêu, nội dung đề ra rèn kỹ năng cho trẻ được tôi đưa vào theo dõi, đánh giá trẻ trong các hoạt động hàng ngày, cuối mỗi chủ đề và mỗi gia đình với những mục tiêu cần phối kết hợp phụ huynh tôi đã đưa vào phiếu thăm dò phụ huynh và hướng dẫn phụ huynh cách tích phiếu. Mục đích giúp phụ huynh đánh giá kỹ năng trẻ đạt được khi ở nhà là như thế nào. Tùy từng mục tiêu mà phân phối vào trong chủ đề.

**** Các phiếu thăm dò phụ huynh: (Có phiếu ở phần phụ lục)***

**** Khảo sát đầu năm, kết quả khảo sát cuối năm (ở phần phụ lục)***

3. Biện pháp 3: Rèn kỹ năng tự phục vụ cho trẻ trong các hoạt động trong ngày của trẻ.

Việc giáo dục kỹ năng tự phục vụ cho trẻ vào các hoạt động ở mọi lúc, mọi nơi là vô cùng cần thiết. Bởi mỗi một hoạt động trẻ lại được đón nhận một bài học cho bản

thân với nhiều hình thức khác nhau giúp trẻ thêm thích thú mà mục đích chính không hề bị thay đổi.

- Thông qua giờ đón, trả trẻ: Tôi nhận thấy rằng việc dạy kỹ năng chủ yếu ở hoạt động này là kỹ năng tự phục vụ và kỹ năng giáo dục lễ giáo. Dạy trẻ chào hỏi lễ phép, cô hỏi trẻ (kỹ năng ứng xử). Cô giáo thường xuyên trò chuyện với trẻ, với phụ huynh rèn cho trẻ kỹ năng giao tiếp, tự cất đồ dùng cá nhân (cất dép, cất mũ, áo, khẩu trang, ba lô đúng vị trí) mà không cần cô giáo hay bố mẹ nhắc.

- Giờ học: Cũng như các hoạt động khác hoạt động học cũng góp phần rèn kỹ năng tự phục vụ cho trẻ hiệu quả, với mỗi hoạt động. Với mỗi hoạt động tôi quan sát, tìm tòi, lựa chọn hình thức, giúp trẻ hình thành ý thức tự phục vụ một cách tốt nhất.

Ví dụ: Giờ học toán tôi nhắc trẻ chuẩn bị đồ dùng cùng cô (Lấy rô, xếp đồ dùng vào rô, lần lượt trẻ tự lên lấy đồ dùng của mình..)

Hoạt động góc cũng là thời điểm thuận lợi có thể vừa hình thành lại vừa củng cố kỹ năng tự phục vụ một cách hiệu quả.

- Thông qua hoạt động góc: Trong mỗi góc chơi tôi thường trao đổi cùng trẻ xây dựng nội quy của từng góc với những quy định liên quan đến kỹ năng tự phục vụ như lấy, cất đồ dùng đúng quy định hay sử dụng đồ dùng đúng thao tác. Hơn thế nữa trẻ được thực hành các kỹ năng tự phục vụ ở góc kỹ năng thực hành cuộc sống buộc dây giày, cài khuy áo, tết tóc...

+ Qua chơi dạy trẻ kỹ năng hợp tác giúp trẻ hiểu có những công việc một mình sẽ không thể làm được, cùng bê một chiếc bàn hay một khối gỗ to hoặc một bao tải, vì vậy phải có sự hợp tác của các thành viên trong nhóm.

- Thông qua hoạt động ngoài trời: Thông qua hoạt động này tôi tận dụng các cơ hội để giáo dục kỹ năng sống cho trẻ không ngắt lá bẻ cành, không dẫm lên cỏ, hoa. Biết vệ sinh môi trường sạch sẽ, nhặt rác và bỏ vào thùng rác. Trẻ tưới cây, nhổ cỏ, lau lá cây, cho trẻ cầm chổi quét rác, rèn cho trẻ ý thức tự phục vụ và chăm sóc những gì gần gũi, xung quanh.

- Đối với giờ ăn: tôi hướng dẫn và cho trẻ kỹ năng rửa mặt, rửa tay trước khi ăn.: Tôi luôn khuyến khích, động viên trẻ giúp cô chuẩn bị đồ dùng cho giờ ăn

- Đối với giờ ngủ : Giúp cô trải xóp, trải chiếu, lấy gối của mình, xếp gối thẳng hàng. Khi ngủ dậy biết cùng bạn cất xóp, gấp chiếu, gấp chăn, cất gối gọn gàng và cất vào tủ đúng nơi quy định.

- Lao động, tự phục vụ là một hoạt động để trẻ thể hiện sự quan tâm, chia sẻ rõ nét nhất bởi ở đó có những việc mà nếu một mình trẻ sẽ không thực hiện được. Đặc biệt trong giờ vệ sinh ăn ngủ, khi hướng dẫn cho trẻ lao động tự phục vụ (vệ sinh cá nhân, ăn uống, cất bát, cất ghế, kê gác giường...) chăm sóc cây trồng (nhổ cỏ, tưới cây, xới đất, gieo hạt...), trực nhật...để tập, rèn các kỹ năng tự phục vụ.

4. Biện pháp 4: Phối hợp với phụ huynh rèn kỹ năng tự phục vụ cho trẻ.

Biện pháp này rất quan trọng giúp cho giáo viên nắm bắt đặc điểm của trẻ được nhanh nhất và chính xác nhất.

Bên cạnh đó việc tuyên truyền tới các bậc phụ huynh là 1 việc làm rất quan trọng, là quá trình trao đổi 2 chiều giữa phụ huynh và giáo viên về tình hình học tập, sinh hoạt hàng ngày, sức khỏe tại lớp của trẻ. Trong quá trình thực hiện tôi đã áp dụng được nhiều cách để tuyên truyền tới phụ huynh:

Tôi làm một sổ góc, bảng biểu tuyên truyền bố trí ở ngoài lớp, chỗ mà phụ huynh có thể nhìn rõ nhất và trong các hoạt động hằng ngày tôi đã chụp lại được những hình ảnh ghi lại những hoạt động tự phục vụ của các con như (Kê bàn ghế, quét nhà, buộc tóc...) Để cho phụ huynh thấy được tầm quan trọng của việc rèn kỹ năng tự phục vụ cho trẻ.

- Tuyên truyền trong giờ đón trả trẻ: ngay từ đầu năm học khi mới đón trẻ vào lớp chúng tôi luôn tiếp xúc phụ huynh với một thái độ tích cực thân thiện và chia sẻ, trao đổi cụ thể với phụ huynh về tình hình, kỹ năng của trẻ tại lớp.

- Tuyên truyền qua zalo nhóm lớp về chế độ sinh hoạt, về các hoạt động trên lớp của trẻ như: giờ học, giờ chơi, ăn - ngủ bằng những hình ảnh trẻ thực hiện hàng ngày. Khuyến khích phụ huynh chia sẻ hình ảnh, video “Bé quan tâm chia sẻ giúp đỡ các thành viên trong gia đình, những công việc vừa sức” trên zalo của lớp. Với cách làm này khá hiệu quả thu hút được sự quan tâm chia sẻ của phụ huynh. Tôi nhận thấy niềm vui, sự tự hào trong những chia sẻ của phụ huynh.

- Gửi các bài học liệu có nội dung rèn kỹ năng tự phục vụ cho trẻ đến phụ huynh học sinh tham khảo để trẻ có thể củng cố, rèn luyện cho trẻ ở nhà.

- Mời cha mẹ học sinh của lớp dự một số hoạt động rèn kỹ năng của trẻ, để cha mẹ trẻ hiểu rõ hơn về chương trình giáo dục mầm non, nhận thức được ý nghĩa và tầm quan trọng của việc giáo dục kỹ năng quan tâm, chia sẻ cho trẻ.

- Tuyên truyền cha mẹ học sinh ủng hộ đồ dùng đồ chơi đã cũ và các nguyên vật liệu phế thải để làm đồ dùng đồ chơi tự tạo cho trẻ và phục vụ cho hoạt động rèn kỹ năng sống. Cùng trẻ trang trí, làm quà tặng người thân...

Bên cạnh sự quan tâm giúp đỡ, tôi lưu ý phụ huynh cần lưu ý một số vấn đề sau:

KHÔNG:

- ***Không hạ thấp trẻ:*** Cứ mỗi lần chúng ta nói những lời hạ thấp khả năng trẻ là chúng ta đã phá vỡ những suy nghĩ tích cực về chính bản thân trẻ.

- ***Không dọa nạt trẻ:*** sự đe dọa hoàn toàn có hại cho trẻ và sẽ không giúp cho hành vi của trẻ tốt hơn.

- ***Không bắt trẻ hứa hẹn:*** vì sự hứa hẹn và đe dọa không có ý nghĩa đối với trẻ vì nếu trẻ cảm nhận được và cần rút vì không làm tròn lời hứa thì ở trẻ sẽ phát triển cảm giác hối hận.

- ***Không bao bọc trẻ:*** sẽ làm trẻ yếu đuối, cha mẹ thường không đánh giá đúng khả năng của trẻ cho rằng trẻ còn nhỏ sẽ không làm được một điều gì cả. Người lớn làm giúp trẻ tất cả các công việc như xúc cơm, thay quần áo giúp...

- ***Không nên giáo huấn trẻ:*** vì khi giáo huấn trẻ sẽ không tiếp thu vì những lời giáo huấn sáo rỗng mà trẻ mầm non thì cần hoạt động thực tế.

- **Không tước đoạt:** trẻ có quyền làm trẻ con hãy để trẻ làm những công việc trẻ có thể tự làm được, không được làm giúp trẻ tất cả mọi công việc.

NÊN:

- **Một số điều gia đình nên thực hiện để tuyên truyền để rèn kĩ năng tự phục vụ cho trẻ:**

- **Nên hướng dẫn trẻ để trẻ tự làm một số công việc như:**

Tự đi giày, tự xúc cơm ăn, tự mặc quần áo...

Tự đánh răng trước khi ngủ dậy, sau khi ăn và trước khi đi ngủ.

Rửa tay: trước khi ăn, sau khi đi vệ sinh và khi bẩn

Rửa mặt: trước khi ngủ dậy, khi làm vệ sinh, khi bị bẩn

Lau miệng: sau khi ăn xong

Đánh răng: trước khi ngủ dậy, sau khi ăn và trước khi đi ngủ.

Súc miệng bằng nước khi: trẻ ăn xong và trước khi đi ngủ...

- **Phụ huynh nên:** tập cho trẻ kĩ năng tự lập, tự giác trong công việc, tìm hiểu chương trình dạy kĩ năng tự phục vụ để trẻ trải nghiệm.

- **Người lớn, giáo viên:** phải là tấm gương sáng, yêu thương, tôn trọng, đối xử công bằng với trẻ và đảm bảo an toàn cho trẻ.

- **Nên tạo cho trẻ thói quen tự phục vụ:** trong giờ ăn uống tốt chính là đến bữa ăn cho trẻ ngồi cùng mâm với cả gia đình, trẻ sẽ bắt trước cả nhà, khi mọi người gấp và ăn món gì trẻ sẽ thích thú và làm theo.

- **Nên tạo cho trẻ thói quen:** vệ sinh sạch sẽ trước khi ngủ dậy, sau khi đi vệ sinh, trước khi ăn bằng cách cha mẹ cùng con tập làm.

- **Nên:** nhắc nhở, động viên kịp thời để tạo hứng thú cho trẻ.

- **Cha mẹ:** phải luôn coi trọng trẻ và tích cực tham gia vào các hoạt động giáo dục trẻ ở nhà trường cùng giáo viên để tìm ra biện pháp tốt nhất.

- **Cha mẹ:** cần có thói quen liên kết phối hợp chặt chẽ với cô giáo trong việc dạy trẻ các kĩ năng tự phục vụ, trao đổi với giáo viên bằng nhiều hình thức thông qua sổ bé ngoan.

- **Khi trẻ đến trường:** nên để trẻ tự cầm ba lô, cất giày dép vào đúng nơi quy định.

- **Cha mẹ nên:** tham gia vào các buổi trao đổi với giáo viên, tham gia các buổi họp của nhà trường để nắm bắt được tình hình và cùng nhà trường giáo dục trẻ một cách toàn diện hơn.

III.2. Tính mới, tính sáng tạo:

***Tính mới:**

- Phù hợp chương trình giáo dục, mục tiêu giáo dục, phù hợp đặc điểm tâm sinh lý của trẻ. Góp phần thực hiện tốt chương trình giáo dục MN, hình thành ở trẻ kĩ năng tự phục vụ, ý thức giữ gìn đồ dùng, đồ chơi...

***Tính sáng tạo:**

- Phụ huynh hiểu hơn về tâm sinh lý, các kỹ năng cần có ở trẻ và gắn bó đồng hành cùng con trong mọi hoạt động.

- Trẻ biết yêu lao động, hứng thú tham gia lao động tự phục vụ. trẻ mạnh dạn, tự tin hơn trong các hoạt động .

- Giáo viên dễ tổ chức thực hiện, ứng dụng, triển khai tại các cơ sở GDMN.

III.3. Phạm vi ảnh hưởng, khả năng áp dụng sáng kiến:

***Phạm vi ảnh hưởng:**

- Trẻ biết quan tâm chia sẻ nhiều hơn với cô giáo, bạn bè và người thân.

- Phụ huynh, tin tưởng phần khởi khi thấy sự thay đổi từng ngày của các con, yên tâm tin tưởng vào nhà trường vào cô giáo.

- Những giải pháp trên tôi đưa ra đều có mục đích rõ ràng, dễ thực hiện, có tính khả thi cao, không tốn kém, khi áp dụng mang lại chuyển biến rõ rệt tại các trường, lớp mầm non.

***Khả năng áp dụng sáng kiến**

- Đề tài đã được áp dụng thành công cho trẻ trong lớp 5A2 trường mầm non Đông Hải 1 Đề tài có khả năng áp dụng và nhân rộng cho tất cả các trường trong toàn Quận

III.4. Hiệu quả, lợi ích thu được từ sáng kiến:

1. Hiệu quả về kinh tế:

- Nhà trường tích kiệm được nhiều kinh phí mua sắm các trang thiết bị phục vụ cho việc dạy học như việc sưu tầm và khai thác trên mạng những hình ảnh, clip, câu chuyện về giáo dục kỹ năng cho trẻ, nhà trường không phải tốn tiền nhiều việc mua thêm các tài liệu cho giáo viên.

2. Hiệu quả về mặt xã hội:

*** Đối với giáo viên:**

- Có kỹ năng trong việc xây dựng các hoạt động nhằm phát triển kỹ năng tự phục vụ cho trẻ.

- Giáo viên linh hoạt, sáng tạo trong phương pháp giảng dạy, lồng ghép tích hợp các kỹ năng tự phục vụ một cách phù hợp, sáng tạo.

*** Đối với trẻ:**

- Trẻ chủ động, mạnh dạn tự tin tham gia các hoạt động

- Trẻ có khả năng tự phục vụ bản thân mình trẻ không cần phải nhờ tới sự giúp đỡ từ người lớn.

*** Đối với phụ huynh:**

- Nâng cao nhận thức của phụ huynh về công tác chăm sóc giáo dục trẻ, từ chỗ coi nhẹ, hờ hững cha mẹ đã có cái nhìn tích cực, quan tâm, luôn coi trọng và nhiệt tình tham gia vào các hoạt động giáo dục trẻ ở nhà trường, trực tiếp giúp trẻ hoàn thành một số bài tập, các yêu cầu của cô đặc biệt là rất tích cực cùng cô trong việc phối hợp rèn luyện kỹ năng tự phục vụ cho trẻ.

IV. PHỤ LỤC

Dưới đây là những hình ảnh minh họa ghi lại kết quả mà tôi áp dụng các biện pháp rèn kỹ năng cho trẻ.

*** Các phiếu thăm dò phụ huynh (giải pháp 2)**

1. Chủ đề bản thân (Hãy khoanh tròn vào ý đúng nhất việc trẻ tự phục vụ bản thân khi ở nhà).

Câu 1: Khi ở nhà trẻ có kỹ năng tự đi vệ sinh khi có nhu cầu không?

- Tự giác B. Thỉnh thoảng C. Phải nhắc nhở

Câu 2: Đến bữa cơm trẻ có tự xúc cơm ăn hay không?

- Thường xuyên B. Thỉnh thoảng C. Có sự giúp đỡ từ mọi người

Câu 3: Sau khi ăn cơm xong trẻ có thu dọn đồ dùng cùng bố mẹ không?

- A. Thường xuyên B. Thỉnh thoảng C. Bố mẹ không nhờ

Câu 4: Sau khi tắm xong ai là người mặc quần áo giúp trẻ?

- Tự trẻ B. Bố mẹ C. Bố mẹ cùng trẻ mặc

Câu 5: Trẻ đánh răng khi nào?

- Sau khi ngủ dậy C. Sau khi ăn xong
- Khi được nhắc nhở D. 2 phương án A, C

Câu 6: Sau khi ăn xong trẻ vứt rác vào đâu?

- Thùng rác B. Nhờ bố mẹ vất giúp C. Vứt lung tung

Câu 7: Trẻ rửa mặt khi nào?

A. Trước khi ngủ dậy, khi làm vệ sinh, khi mặt bẩn

- Trước khi ngủ dậy
- Rửa mặt khi bố mẹ nhắc nhở

Câu 8: Bố mẹ có cho trẻ tham gia vào công việc dọn dẹp vệ sinh nhà cửa cùng không?

- Có B. Thỉnh thoảng C. Sợ con mệt nên không

Câu 9: Ý thức tự giác của trẻ khi làm một số công việc tự phục vụ bản thân?

- Trẻ tích cực B. Không tích cực C. Bình thường

Câu 10: Theo anh(chị) có nên cho trẻ tự làm một số công việc tự phục vụ bản thân không?

- Trẻ tự làm C. Trẻ không cần làm
- Người lớn tự làm sẽ nhanh hơn

Câu 11: Ai là người chuẩn bị và mặc quần áo cho trẻ trước khi tới lớp?

- Tự trẻ làm B. Bố mẹ giúp đỡ C. Bố mẹ và trẻ cùng chọn quần áo

*** Khảo sát và kết quả khảo sát(Biện pháp 2)**

BẢNG KHẢO SÁT ĐẦU NĂM

STT	Nội dung khảo sát	Số trẻ	Tỷ lệ đạt	
1	Các hoạt động vệ sinh cá nhân (Tự lau mặt, rửa tay, chải đầu...)	16/30	53%	
2	Các hoạt động tự phục vụ bản thân (Tự mặc quần áo, đi dép, đội mũ...)	15/30	50%	
3	Các hoạt động liên quan đến hành vi văn minh (chào hỏi, xưng hô lễ phép, biết giữ gìn vs ...)	17/25	57%	

KẾT QUẢ KHẢO SÁT

STT	Nội dung khảo sát	Số trẻ	Tỷ lệ đạt	
1	Các hoạt động vệ sinh cá nhân (Tự lau mặt, rửa tay...)	28/30	93%	
2	Các hoạt động tự phục vụ bản thân (Tự mặc quần áo, đi dép, đội mũ...)	29/30	96%	
3	Các hoạt động liên quan đến hành vi văn minh (chào hỏi, xưng hô lễ phép, biết giữ gìn vệ sinh ...)	28/25	96%	

** Rèn kỹ năng tự phục vụ cho trẻ trong các hoạt động trong ngày của trẻ
(Biện pháp 3)*

- Tập làm công việc tự phục vụ

- Tập làm một số công việc tự phục vụ trong sinh hoạt như: kỹ năng đánh răng sau khi ăn, lau miệng.

- Kê bàn ghế chuẩn bị giờ ăn, ngủ

- Trẻ làm một số công việc giúp cô

Hình ảnh phụ huynh gửi vào nhóm zalo lớp trẻ ở nhà (Biện pháp 4)

- Đưa lên bảng thông tin tuyên truyền của lớp với chữ to, rõ nét có hình ảnh minh họa (Biện pháp 4)

V. TÀI LIỆU THAM KHẢO

Qua tham khảo sáng kiến của cô giáo Trần Mai Hoa, Trường mẫu giáo Hoa Anh Đào, Quận Bình Thạnh, Thành phố Hồ Chí Minh về ***“Tập cho trẻ kỹ năng tự phục vụ trong bữa ăn tại trường mầm non”***. Và việc ***“Dạy kỹ năng tự phục vụ hoạt động vệ sinh cá nhân cho trẻ 5 tuổi thông qua giờ vệ sinh trước khi ăn”*** của cô Phạm Lan Hương - Trường mầm non Hoa Hướng Dương